

فیلمنامه نویسی ژانر

چگونه فیلمنامه های عامه پسندی بنویسیم که
بتوان آن ها را افروخت

استفن و. دانکن
ترجمه وحیدالله موسوی
چاپ دوم

■ فهرست

۱۱	هزارله نویسنده
۱۳	مقدمه
۱۳	چرا زانرهای فیلم عامه‌پسند می‌نویسیم؟
۱۴	انتظارات و امر نامنتظره
۱۴	DRAM و زانرهای فیلم عامه‌پسند
۱۵	شروع جهشی کار نویسنده‌گی قان
۱۶	رویکرد این کتاب
۱۷	یک بخش کمکی: زانرهای عامه‌پسند و تلویزیون
■ عقایم بنیادین فیلم‌نامه‌نویسی دراماتیک	
۱۹	یک فرضیه و سوسه انگیز سینمایی خلق کنید
۲۱	در داستان‌تان از دون‌مایه استفاده کنید
۲۴	کرکترهایی جالب خلق کنید
۲۸	یک داستان عشقی خلق کنید
۲۹	از تعلیق ناباوری استفاده کنید
۲۹	یک داستان و پیرنگ جذاب خلق کنید
۳۰	از هفت سازمانیه صحنه یا سکانس استفاده کنید
۳۱	از رویکرد سکانس استفاده کنید
۳۲	اختار فیلم‌نامه‌نویسی: رویکرد کلاسیک
۳۴	اختار فیلم‌نامه: رویکرد جایگزین
۳۵	از داستان‌گویی سینمایی استفاده کنید
۳۷	قواین را با رویکرد «غریزی» در هم بیامیزید
۳۷	تکیف شما
۳۸	بعشتهای فصل

۲۳۳	تصمیم بگیرید چه بنویسید.....
۲۳۴	وزنه برداری سنگین و قصه‌های پریان
۲۵۰	چگونه خنده‌دار بنویسیم: قانون طلایی سه‌تایی‌ها.....
۲۵۳	آیا کمدی قانون دارد؟.....
۲۵۳	سبک نوشتاری کمدی.....
۲۵۸	کمدی رمان‌تیک
۲۵۸	خاستگاه‌های کمدی رمان‌تیک
۲۶۳	شیفتگی هالیوود به کمدی رمان‌تیک
۲۶۵	انتخاب کنید چه بنویسید.....
۲۶۶	وزنه برداری سنگین و قصه‌های پریان.....
۲۶۶	کاراکترهای کمدی رمان‌تیک خلق کنید.....
۲۷۰	یک فرضیه کمدی رمان‌تیک را گسترش دهید.....
۲۷۳	داستان‌گویی کمدی رمان‌تیک: ساختار و پرینگ
۲۸۰	نوشتن خنده‌دار در کمدی رمان‌تیک
۲۸۱	سبک نوشتاری کمدی رمان‌تیک
۲۸۸	مجموعه‌های کمدی تلویزیونی.....
۲۸۹	کمدی در تلویزیون
۲۹۳	تكلیف شما.....
۲۹۵	پی‌نوشت‌های فصل.....
۲۹۹	فیلمنامه ژانر عامه‌پسندتان را به بازار عرضه کنید.....
۲۹۹	فیلمنامه یک کالاست
۳۰۱	چهارربع
۳۰۱	از فیلمنامه تا پرده: فیلم‌ها چگونه ساخته می‌شوند.....

۱۷۱	سبک نوشتاری علمی-خیالی.....
۱۷۸	علمی-خیالی-فانتزی و مجموعه‌های تلویزیونی
۱۸۱	تكلیف شما.....
۱۸۲	پی‌نوشت‌های فصل.....
۱۸۵	۵. ژانر و حشت-فانتزی.....
۱۸۵	عامل ترس.....
۱۸۸	خاستگاه‌های ژانر و حشت-فانتزی
۱۹۲	زیرژانرهای معروف و حشت
۱۹۵	علاقة هالیوود به ترساندن مخاطبان
۱۹۵	تصمیم بگیرید چه بنویسید.....
۱۹۶	وزنه برداری سنگین و قصه‌های پریان
۱۹۷	بازیگرگریزی برای آثار و حشت-فانتزی
۲۱۳	سبک نوشتاری و حشت-فانتزی
۲۱۷	وحشت-فانتزی و تلویزیون
۲۱۸	وحشت-فانتزی در تلویزیون
۲۱۹	تكلیف شما.....
۲۲۱	پی‌نوشت‌های فصل.....
۲۲۳	۶. ژانرهای کمدی محور و کمدی رمان‌تیک
۲۲۳	اونارو بخندون
۲۲۶	خاستگاه‌های کمدی
۲۲۹	زیرژانرهای معروف کمدی
۲۳۲	علاقة هالیوود به خنداشدن آدمها

من این کتاب را به بهترین دوستم، جین، تقدیم می‌کنم که از قضا همسرم است. بدون دلگرمی‌های اونمی توانستم از عهده کاری که باید انجام می‌دادم برآیم.

درباره نویسنده

استیودانکن، استادیار و صاحب کرسی فیلمنامه‌نویسی در مدرسه فیلم و تلویزیون دانشگاه لویولا مری ماونت^۱ در لس آنجلس کالیفرنیا است. او مؤلف راهنمایی بر توفيق فیلمنامه‌نویسی: نوشتن برای فیلم و تلویزیون (۲۰۰۶)^۲ است. او خالق مشترک و مشاور اجرایی مجموعه گشت وظیفه^۳ است: سریال یک ساعتۀ برنده جایزه و مورد تحسین منتقدان درباره جنگ ویتنام که از شبکۀ تلویزیونی CBS پخش شد؛ نویسنده - تهیه کننده مجموعه پرطرفدار یک ساعتۀ حادثه‌ای مردی به نام هاوک^۴ که از شبکۀ تلویزیونی ABC پخش شد؛ نویسنده مشترک فیلم اریجینال بسیار تحسین شده دادگاه نظامی جکی راینسن^۵ که از شبکۀ تلویزیونی ترنرنتورک^۶ پخش شد. او برای شرکت برادران وارنر^۷، شبکه‌های تلویزیونی

1. Loyola Marymount University's School of Film and Television

2. A Guide to Screenwriting Success: Writing for Film and Television (Rowman and Littlefield, 2006)

3. Tour of Duty

4. A Man Called Hawk

5. The Court-Martial of Jackie Robinson

6. Turner Network Television

7. Warner Bros.

فروش فیلمنامه‌دان	۳۰۴
یک نماینده تور کنید	۳۰۵
در مسابقات فیلمنامه‌نویسی شرکت کنید	۳۰۹
برقراری ارتباط و تبلیغ برای خود	۳۱۱
فرم استاندارد اعلام رضایت فیلمنامه‌نویس برای واگذاری	۳۱۱
کپی رایت و ثبت	۳۱۲
اتحادیه فیلمنامه‌نویسان آمریکا، غرب	۳۱۲
جایگاه فیلمنامه در بازار با توجه به ژانر	۳۱۲
نوشتن، نوشتن است و فروختن، فروختن	۳۱۵
بی‌نوشت‌های فصل	۳۱۵
ضمیمه‌الف	۳۱۷
الگوی گسترش شخصیت	۳۱۷
ضمیمه‌ب	۳۱۹
برگه پیشرفت کار حادثه - ماجرا	۳۱۹
ضمیمه‌پ	۳۲۱
برگه پیشرفت کار ثریلر	۳۲۱
ضمیمه‌ت	۳۲۳
برگه پیشرفت کار علمی - خیالی - فانتزی	۳۲۳
ضمیمه‌ث	۳۲۵
برگه پیشرفت کار وحشت - فانتزی	۳۲۵
اعلام	۳۲۷

۱. مفاهیم بنیادین فیلم‌نامه‌نویسی دراماتیک

کتابهای جامع بسیاری درباره اصول نگارش فیلم‌نامه‌نویسی وجود دارد.^[۱] با وجود این، سبیه از همین آغاز به مفاهیمی مرتبط و کلیدی در مباحث آتی خود بپردازم؛ مباحثی درباره جستجویکی نگارش زانرهای عامه‌پسند فیلم. هدف من در این جا پرداختن به همه چیزها است بلکه می‌خواهم درسی کوتاه درباره مفاهیم اصلی داستان‌گویی به شما بدهم.

بر سکته مهمی است زیرا برای نگارش فیلم‌نامه‌های زانری مستحکم، شما باید بتوانید یک درام حس ب روای قدیم بنویسید. به درام به عنوان چارچوبی نگاه کنید که تمام زانرهای مشهور در آن حسی می‌گیرند: حادثه-ماجرایی، تریلو، علمی-خیالی-فانتزی، کمدی/کمدی رمانیک-حست-فانتزی. این‌ها همگی با نوعی چارچوب دراماتیک قوی آغاز می‌شوند.

یک فرضیه و سوسه انگیز سینمایی خلق کنید

آخر - هر مدیر اجرایی استودیوی فیلم به شما خواهد گفت که به فیلم‌نامه‌هایی علاقه مند است که - نوعی «فرضیه والا مفهوم»^۱ بنا شده باشد. اما معنای این عبارت واقعاً چیست؟

هر یک فرضیه والا مفهوم، اساساً موقعیت در فرضیه مهم‌تر از کاراکترها در داستان است. من

1. high-concept premise

در داستان‌تان از درون مایه استفاده کنید

داستان واقع‌آدرباره چیست؟ آن ایده بزرگ و درخشان در بطن داستان چیست؟ این را پاسخ بدھید، آن گاه در می‌باید که درون مایه^۱ داستان چیست. اگر فیلم‌های بسیار مهم را تحلیل کنید، چه در گذشته و چه در حال، می‌بینید همه آن‌ها درون مایه‌های قوی و مهم دارند که زندگی محورند. این به چه معناست؟ درون مایه‌های زندگی محور، مخاطب را خاطر جمع می‌کنند که وجود غایی شان اهمیت دارد. فیلم‌هادر بیشتر وقت‌ها فرصتی به مخاطب می‌دهند تا به عنوان تماشاگر به بررسی و دیدن مخاطرات زندگی پردازد – خواه جسمی و خواه عاطفی – و این امکان را ایجاد می‌کنند که او بدون هیچ گونه مخاطره‌ای، از آن تجربه بیاموزد. می‌دانم که این مسئله اندکی متظاهرانه جلوه می‌کند اما وقتی تجربه دیدن فیلمی خوش‌ساخت را از سر می‌گذارانید، عصبانی و غمی‌آور می‌باید که این نکته صحیح است.

یک تکنیک این است که با درون مایه‌ای یک کلمه‌ای شروع کنید که به شکلی جامع می‌گوید داستان‌تان درباره چیست. یک منبع بسیار خوب برای تک کلمه‌های تماتیک، فرهنگ اصطلاحات راجت^۲ است. سراغ فهرست مضامین بروید و به بخش «رد بندی هشتم: تأثیرات» نگاه کنید. یکی از بخش‌های خاص و جالب توجه، بخش راجع به اخلاقیات است؛ این جا درون مایه‌هایی بسیار کاربردی در مقوله داستان‌گویی را خواهدید یافت. کشمکش میان حق و ناحق – اخلاقیات – همیشگی و جهان‌شمول است زیرا آدم‌ها و فیلم‌های درباره انسان‌هایند. بنابراین با رویکردی طبیعی و ارگانیک رویه رویم.

منابع دیگری نیز درباره درون مایه‌ها وجود دارند که مهم‌ترین شان عبارت‌اند از:

- هفت گناه کبیره
- هفت فضیلت آسمانی
- ده فرمان
- داستان‌های معروف انجیل

1. theme

2. Roget's Thesaurus

به ذکر نموده‌هایی خاص در هر ژانر مورد بررسی خواهیم پرداخت، زیرا تقریباً هر فیلم‌نامه‌ای که در یک ژانر مشهور نگاشته می‌شود بر نوعی فرضیه والا مفهوم بناسده است.

مدیران اجرایی استودیوها از زمانی که به قرن بیست و یکم گام نهاده‌اند، دریافته‌اند که رویکرد «الا مفهوم» برای پرداخت فیلم‌نامه، تازگی خود را اندکی از دست داده است. بنابراین آنان به رویکرد تازه‌ای متولّ شده‌اند که جست‌وجویی شان برای فرضیه‌های بی‌نظیر سینمایی را گسترشده‌تر می‌کند. این جست‌وجو اکنون برای چیزی است که «فرضیه پست والا مفهوم»^۳ نامیده می‌شود. این فرضیه نوعی واریاسیون ساده است که به کاراکتر پیشتر به‌هامی دهد تا به موقعیت داستان، اما باز هم بر موقعیتی منحصر به‌فرد تکیه می‌کند که کاراکترها در آن درگیرند. فرضیه پست والا مفهوم اساساً نوعی «درام متمرکز»^۴ است. هنرپیشه‌ها عاشق درام‌اند چون فرضیه به آنان می‌دهد تاروی پرده خودی نشان بدهند. به همین دلیل است که این رویکرد، راهی پیش‌پای استودیوها گذاشته تا کمک درام‌ها پول پیشتری در گیشه‌ها عایدشان شود. این دلیل مهمی است که چرا هنرپیشه‌های پرکار مشهور تمایل دارند نه تنها در نمایش فیلم بلکه در بخش تولید فیلم‌های نیز سهیم شوند. فقط نگاهی به درام‌های مهم تولید شده از سال ۲۰۰۰ به این سوکافی است تا دریابید در موفق‌ترین‌شان، هنرپیشه‌هایی پرکار در پشت صحنه‌ها نقش کارگردان و یا تهیه‌کننده را به عهده داشته‌اند. این هم دونمونه بسیار خوب: یکی فیلمی از جرج کلونی با عنوان شب به خیر و موفق باشی.^۵ (۲۰۰۵) که علاوه بر نویسنده مشترک، در فیلم بازی و آن را کارگردانی کرد و دیگری فیلمی از کلینت ایستوود با عنوان دختر میلیون دلاری^۶ (۲۰۰۴) که علاوه بر بازی، کارگردانی آن را نیز بر عهده داشت. هر دو فیلم جایزه اسکار بردنده و برای استودیوهایشان پول‌ساز شدند. هر دو بر اساس فرضیه‌های پست والا مفهوم بودند.

1. low-high-concept

2. focused drama

3. Good Night, and Good Luck.

4. Million Dollar Baby